

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K. 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok-, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
5 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: FÜLEI SZ. LAJOS.

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többeszi közlésnél 4 fillérért közöltenek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen hetenként
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz

Fogyasztási szövetkezet.

Sohasem voltam világeletemben barátja annak, hogy akár az iparosnak, akár a kereskedőnek érdekeit sértsem, hogy azoknak megélhetése elé akadályokat gördítsek. Hiszen ipar és kereskedelem oly fontos nemzetgazdasági tényezők, melyeknek támogatása elsőrendű hazafias kötelességünk.

Óvakodtunk is ez időig minden olyan szövetkezéstől, mely akár az iparosnak, akár a kereskedőnek kárával járt volna. Ámde, midőn azt az igazán humánus elvet követjük, hogy ha élek, élhessen más is, amit a német így fejez ki: „Leben und leben lassen!“ — akkor ezt a humanus élet-elvet respektálnia kellene azoknak is, a kiktől életfentartásunk kellékeit beszerezzük.

E téren azonban, mint nap-nap után tapasztaljuk, épen a tulságos kapzsiság, az emberi önzésnek szertelen lábrakapása miatt nagy hiba van a kréta körül.

Emberi szempontból véve a dolgot: igazán szép, nemes dolog, ha az én boldogulásomnak nyomán jár mások boldogulása is. Visszariasztó inhumanus azonban az, ha az egyiknek gazdagodása: a másiknak elszegényedését vonja maga után.

S vajjon például csak városnknban is, kik tartoznak azoknak kategóriájába, akik hova-tovább nyakig merülnek az adósságba? A sokak által irigyelt, különösen pedig

a gyengén dotált tisztviselőknek sorsa ez. S vajjon miért?

Nézzük csak a piaci árakat!

A lelketlen kufárok már a reggeli órákban őrt állanak a város végén, hogy a falusi népnek kicsikarják kezéből az élelmiszereket, hogy aztán méreg drágán, olykor a harmadik kézből vegye azokat meg az arra szorult tisztviselő.

Vajat, tejfelt legtöbbször a piacon ne keress: megkapod azt a szatócs-üzletben jó drágán. Egyébnek is — székelyesen mondva — megkaphatod az ocusját, — jó drágán azt is. S mert semminek sincs fix ára, amit ma Isten különös kegyelméből megvehettél 1 koronán, holnap bizonyosan kétszeres árát fizeted meg.

Bort! no azt ne igyál kedves tisztviselő barátom. Még pedig azért, mert először nem a te zsebedhez való, másodsor mert ugyan bebarangolhatod alaposan a várost, hogy egy kis jó itókéval megvigasztalhasd mélyen elkeseredett lelkedet. A művészet, hogy már e téren is mily magas fokra hágott: bizonyítja a finomabbnál-finomabb *műborok*.

S hát a magyar ember legkedvesebb csemegéjével a hussal, hogyan állunk!

Mondják, hogy a takarmányhiány következtében most már olcsóbb lett a marha. S mert a marhán terem a hus, olcsóbbnak kellene annak is lennie.

No ezt ugyan nem érezzük. Még normális viszonyok között is nem egyszer volt a husnak klgr-ja 80 fillér.

Mert azonban fizetéseidet most már egy pár koronával felemelték — fizess tisztviselő! Még akkor se merd visszaküldeni a húst, ha akár a minősége, akár pedig a mérték ellen lenne igazságos kifogásod, mert olyan gorombaságokat izennek vissza, hogy a zulukafferek hazájában is számot tenne.

A fűszerneműekre is volna holmi megjegyzésünk. Szeretnők: ha valamivel jobb minőségűt kapnánk pénzünkért; főleg pedig szeretnők — ha ritkán is — a mérleg serpenyőjének felénk való gravitálását is

Isten ucsse! ily viszonyok között, midőn látjuk, hogy mindenki a maga malmára hajtja a vizet — nekünk is lesz magunkhoz való eszünk s kényszerítve leszünk a fogyasztási szövetkezetet megalakítani.

Gazda.

Mikor követelheti a biztosítási ügynök jutalékát? A budapesti kir. ítélőtábla II. polgári felülvizsgálati tanácsa (1904. október 13-án, II. G 101/1904. sz. a.) egy perben, felperest felülvizsgálati kérelmével elutasítván, kimondta, hogy alandóan gyakorlaton alapuló kereskedelmi jogszokást képez az, hogy a biztosítási ügynök az általa közvetített biztosítási ügyletek után kikötött jutalékát, más megállapodás hiányában, csak akkor követelheti, ha a vonatkozó ügylet alapján a biztosítót megillető biztosítási díj befolyt.

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRSÁGA.

Titkári jelentés

a helybeli tanári kör múlt évi működéséről.

Mélyen tisztelt közgyűlés!

Szeretett kartársak!

Mielőtt körü működésünk nyolcadik évének kezdetén annak küszöbét atlépnők, álljunk meg kissé a mostanig elért határkőnél. Vessünk rövid visszapiillantást az elmúlt év egyes jelenségeire, idézzük emlékezetünkbe annak fontosabb mozzanatait, okuljunk az azokból esetleg levonható tanulságokon, merítsünk lelkesedést a kinalkozó erőforrásokból; kölcsönözzünk új impulzusokat ügyünk produktív szolgálatához; osszassuk el kishitűségünket, tegyük félre bizalmatlanságunkat! Legyen biztató jelszavunk e szózat: „Munkára fel, legyen szövétnékünk a kölcsönös kartársi szeretet és megbecsülés; vezessen közelebb és közelebb a célhoz a kitűzött zászló, mely alá megalakulásunk percében újból sorakozunk.

Az elmúlt év, azt hiszem méltán megerdemli, hogy azt a büszkeség felemelő érzetével jegyezzük föl körünk történetének lapjain. Munkásságunk nem volt talán oly intenzív a magaszűk keretében, mint a múlt évek folyamán, mert kevesebb volt a felolvasás, ritkábban nyílt alkalmunk egyes kérdések felett folytatandó érdemleges eszmecserére, de annál nagyobb mértékben érvényesült egyesületünk határain ki-

vül; annál szélesebb hullámgyűrűket vont közéletünk felületén és mélyebben hocsátotta le gyökér szálait a társadalom talajába. Körünk kebeléből ugyanis indult ki annak az eszméje, hogy az Orsz. Tanáregyesület közgyűlése városunkban tartassék meg, körünk egyengette útját ezen eszme megvalósításának; körünk érdeme, hogy az ige testet öltött és a közgyűlés színhelye tényleg itt volt, megtörve ezzel azt a téves hitet, mintha erre csakis nagyobb város volna alkalmas. A középiskolák, a városi és megyei hatóságok valamint a társadalom egyetemessége között érintkezési pontok támadtak; egy uton haladtunk, karöltve működünk közre attól a közös törekvéstől mint erkölcsi rugótól ösztönözve, hogy az idesereglő tanárok minél jobban érezzék magukat kicsi városunk falai között és hogy a közgyűlés 2—3 napját ünneppapokká avassuk a résztvevők mindegyike részére. Tény, hogy az egyes társadalmi tényezőkkel való együttműködésünk csak külső volt, hogy nem fejlődött érzelmi és értelmi egybeforradássá, tény, hogy az ünnepélyes hangulat lezajlása után ki megint jobbra, ki balra ment kenyere után, utaink újból elváltsk; de megmaradt az a tanulság, hogy egy város szellemi életének fellendítése sokban függ a társadalom és az iskolák kölcsönhatásától. Az iskola nem zárkozhatik el a társadalom szükségletei elől és a társadalom nem lehet közömbös az iskolák törekvéseivel szemben, hisz azon eszmék magvai, melyek az iskolában elhíntetnek, majd a társadalom termőföldjében fognak kikelni és gyümölcseiket megérlelni.

A második tanulság, a mely a közgyűlés mozgalmából leszűrődött, az, hogy a tanárságteltekintélye csak úgy fokozódhatik a közvélemény itélőszéke előtt, hogy ha közöttünk megvan a testületi szellem megbonthatatlan egysége, ha szolidaritás vagyunk eszméink kultuszában, ha összetartunk, ha céljaink közössége minden mellettekintetektől menten egy nagy táborba tömörít, ha az egyiknek a baja a másiknak is a baja; egyiknek az öröme a másiknak is a kuforrása.

Igaz ugyan, hogy munkánk már természeténél fogva közvetlen hatásában nem olyan szembeötölő, mint más közpályáé, mely szorosabb kapcsolatban van a nyilvános élettel, minek következménye az, hogy megbecsültetésünk még kivánni valót hagy hátra. De másrészt nem tagadhatjuk, hogy elismerésre számíthatunk, ha alkalmas helyen hallatjuk szavunkat, ha hivatásunk intellektuális fajsúlyánál fogva befolyunk a közgondolkodás irányítására.

Ezeknek előrebocsátása után áttérek múlt évi működésünk képenek részletesebb körülvonalozására. Az alakuló gyűlést 1903. okt. 15-én tartottuk meg. A kör a tisztújítást a következőképen ejtette meg. Elnökül, illetve alelnökül Dr Solymossy Lajos, Gönczi Lajos és Soó Gaspár igazgatók választattak meg; titkár Nosz Gusztáv lett; a pénztári teendőket Mihálovits Béla főgimnáziumi tanárra bíztuk és a jegyzői állást Nagy Elemér koll. tanárral töltöttük be.

(Folyt. köv.)

Nosz Gusztáv.

A gyermekvédelem szervezése Udvarhelymegyében.*

Magyarországon a gyermekhalandóság, főleg a csecsemőkénél azok célszerűtlen táplálása miatt óriási arányokat öltött. A megmaradtakat a fertőző bántalmak tizedelték meg. Mikor a gyermek némileg felnőtt és öntudatra ébredt, elkezdődött az erkölcsi zülles és szellemi romlás.

Magyarország népének gyermekei lassanként oly elhagyott állapotba jutottak, hogy az égbekiáltóvá lett és égetően szükségessé tette a segélynyújtást.

Eleinte a társadalom mozdult meg, megalakult a Fehérkereszt-egyesület. Ennek szakszerű és áldásos működése oly feltűnő sikereket járt, hogy a törvényhozás is magáévá tette a gyermekvédelmet és az 1898. évi XXI. t.-c. azt állami feladattá emelte.

Az állam eleinte a Fehérkereszt-egyesület támogatása által pártolta a gyermek védelmet, azután a meglévő intézményeket átvette és 1903-ban a gyermekvédelmet államosította és 15 gyermekmenhelyet állított fel.

Az állam látva azt a sikerdús működést, melyet a lelkes társadalom az elhagyottak megmentése körül kifejtteni képes volt, nem akarta magát ennek a segítségére hajlandó közönségnek további együttműködésétől megfosztani. Ellenkezőleg! Helyet biztosított neki az államosított gyermekvédelem keretében.

Minden oly helyen, hol a gyermekmenhelyek telepítetnek ki, a törvényhatósági illetve községi képviselők u. n. telepbizottságot választanak. Ez a telepbizottság két tag beküldése által összekötöttségben áll a gyermekmenhely székhelyén levő gyermekmenhely bizottsággal s ennek révén a központi országos gyermekvédő bizottsággal.

Ennek a telepbizottságnak vannak bizonyos jogai és természetesen bizonyos kötelezettségei is.

Senki se csudálkozzék azon, hogy a kötelesek nagyobbak a nyert jogoknál és hogy e jogok gyakorlása is terhekkel jár. Az állam a telep bizottságnak megadja a gyermek fölötti ellenőrzés jogát, biztosítja a belé szolást a gyermekeket tartó család megválogatásánál, a gyermek testi és szellemi nevelésénél. Viszont azt kívánja tőle, hogy a gyermekeknek könyvekkel, ruházattal való ellátásánál közreműködjék, tegye lehetővé azt, hogy az állami gyermekeket befogadó község sajátos ruházatával elláttassanak, hogy a telep területén fennálló jótékonyági és gyermekvédő intézményeknek az állami gyermekvédelemmel összhangzatos működését megteremtse, hogy továbbá az egész országra kiterjedő és azt egészen behálózó gyermekvédő egyesület létesítésén fáradozzék.

Előre érzem már, hogy ajkaikon az a kérdés mozdul meg, hogy miért jön hát akkor ide az állam, a gazdag állam a szegény Udvarhelymegyébe, ha annyi terhet ró a társadalomra, ha annyi kötelezettséget akar vállainkra rakni?

Azért jövünk ide, mert Udvarhelymegye az erdélyi részeknek legtisztább magyarságu megyéje és mi sem természetesebb, mint hogy az elhagyott gyermekek oly vidéken nevelkedjenek, hol nemzetiségi torzalkodás nincs és hol azok magyar levegőt, magyar faj érzületet szívhathnak magukba és a hol azoknak a hon fenntartó magyarság számára való megmentése biztosítottak látszik.

Remélem, hogy Udvarhelymegye ez okból szívesen fog bennünket látni gyermekeinkkel.

Ha e vármegyében levő székelyudvarhelyi és kereszturi telep bizottságok szervezik a gyermek védelmet megyéjükben, nemcsak a magyar állam érdekeit mozdítják elő, nemcsak általános emberi és emberbaráti kötelezettségeket teljesítenek, hanem megragadják az alkalmat helyi, megyei, főleg pedig székely érdekek támogatására és egy időben jót tesznek saját véreikkel, mikor mások, idegenek támogatására szervezkednek.

A működő telep-bizottságoknak csak az egész vármegyére kiterjedő gyermekvédő egyesületet kell megalkotniok, hogy minden hivalkodás, minden toladás nélkül kezükbe vegyék Udvarhelymegye gyermekeinek védelmét.

Ennek a gyermekvédő egyesületnek programját nem akarom megszabni, mert nem ismerem eléggé a helyi viszonyokat. Csupán utalni kívánok azokra, miket a gyermekvédelem problémája címén Zilah városában kifejtettem, de egyes

*Társúke miatt késelt.

pontozatokra mégis reá térek, olyanokra, melyekről azt hiszem, hogy a gyermekvédelem szempontjából nemcsak általánosan fontosak, hanem különösen érintik Udvarhelyvármegye és a székelység életbe vágó érdekeit.

Ezek a pontok a következők:

1. Dacára a gyermekmenhely működésének azt tapasztalom, hogy aránylag igen csekély számú székely gyermek kerül azokba be Ezt annak tulajdonítom, hogy az emberek még nem tudják eléggé, hogy az állam az elhagyottakon segíteni kíván, sőt még a hatóságok sem ismerik eléggé a gyermekvédelmi szabályrendelet 10. §-nak rendelkezéseit.

A gyermekvédelem első feladata volna azokat a gyermekeket, kiknek nemcsak joguk, de égetően szükségük van az állami gyermekvédelemre a legközelebbi menhelybe bejuttatni. A közreműködés nagyon egyszerű és könnyű. Sürgős esetekben a polgármester, illetve a főszolgabíró vagy a menhely igazgató-főorvosa, rendes körülmények mellett pedig az illetékes árvaszék veszi fel a gyermekeket. Az egyesület a közvetítő szerepet játssza, a mi csak buzgalmat tételez fel, de anyagi teherrel nem jár.

2. Előfordul azonban igen gyakran, hogy már elhagyottá nyilvánított gyermekek mégsem hozatnak be a menhelybe Ennek oka legtöbbször az, hogy a szülőknek meg kellene válni gyermekeiktől és a szülői szeretet nagyobb, mint a szegénység nyomasztó hatása. A gyermekvédő egyesület főfeladata lenne ily szülőket reá beszélni, hogy gyermekeiket adják be a menhelybe, mert hiszen a gyermek az övék marad, 15 éven túl ismét birtokukba juthat, ők pedig a gyermektartás nyügétől felmentve, dolgozhatnak és szereshetnek és ha módjuk oly kedvezővé vált, hogy gyermekük eltartására és nevelésére képesek, még a 15 éven belül is kikérhetik a gyermeket vagy közre működhetnek abban, hogy a gyermeküknek 15 éven túli megélhetését biztosítsák.

3. Most egy igen fontos ponthoz jutok. Talán a székelység vándorlásra való hajlama, de főleg a szegénység oka annak, hogy igen sok székely leány idegenbe kerül. Nemcsak az erdélyi részek vannak elárasztva székely leányokkal, hanem Románia, Szerbia is csábítja a szemre való leányokat. Az eredmény az erkölcsi bukás és a következmény a törvénytelen gyermek. A törvénytelen gyermekek nemcsak a gyermekmenhelyet árasztják el és ezen a révén szaporítják az adózó polgárok adóját, hanem roppant terheket rónak az illetőségi községre is.

Minden vármegyének kötelessége az ellen védekezni. Az erkölcsi kioktatások nem sokat használnak, sokkal célszerűbb az ügyet az anyagi oldalnak előtérbe nyomásával rendezni.

Az erkölcsi bukás eleinte pénzszerzéssel, később nyomorral jár. Az, a ki a leányt elcsábította, eleinte pazarul gondoskodik róla, később azonban a pusztulásnak engedi át, pedig az anyaság állapota feljogosítja a nőt arra, hogy az illetőtől nő és gyermektartás címén bizonyos ellátási hozzájárulást követeljen. Az illető azonban ellian és a szegény nő, tanács és anyagi eszközök hiányában, tehetetlenül áll. (Vége köv.)

Dr. Generich Gusztáv,
a kolozsvári áll. gyermekmenhely
igazgató-főorvosa.

Vármegyénk hölgyei a tüdőbetegekért

— Saját tudósítónktól. —

A József Főherceg Sanatorium-Egyesület (vélnőke József főherceg) megleghangu fölhívással fordul vármegyénk hölgyeihez, hogy segítsék a népszanatóriumok létesítését s e végből a jótékony célú sorsjáték sikere érdekében alakuljanak meg Udvarhelymegyében is a hölgybizottságok.

Értesülésünk szerint az egyesülettől azok, a kik nemes célját pártolni sietnek, a főherceg védnök aláírásával művésziesen kiállított oklevelet kapnak. ezenkívül az egyesület úgy rója le hálóját, hogy azon hölgyeknek nevet, a kik a legkiválóbb tevékenységet fejtik ki, a népszanatóriumok márványtábláján örökítik meg.

Értesülésünk szerint Székelyudvarhelyen a hölgybizottság már megalakult s a többi járásokban a felkérés a legközelebbi napokban történik meg.

Megjegyezzük, hogy a sanatóriumi hölgybizottsági tagság anyagi kötelezettséggel nem jár, hanem azzal az erkölcsi kötelezettséggel, hogy az egyesület emberbaráti akciója sikert lásson, hogy a tagok a maguk örállomásán lelkes harcosai legyenek a tuberkulózis elleni küzdelemnek.

A Székelyudvarhelyen megalakult hölgybizottság tagjai — értesülésünk szerint — a következők: Özv. Török Pálné, Dr. Damokos Andorné, özv. Ugron Lázárné, Dr. Bodolla Gáborné, özv. Ugron Istvánné, özv. Pálffy Ferenczné, Homolay Lajosné, Szakáts Zoltánné, Csanády Zalánné, Fejes Áronné, Soó Gáspárné, Dr. Solymossy Lajosné, Dr. Horváth Károlyné, Hlatky Miklósné, Betegh Pálné, Konez Árminné, Sándor Mózesné, Dr. Kovács Gézáné, özv. Gál Jánosné, Dr. Imreh Domokosné, Szabó Istvánné, Embery Árpádné, Nosz Gusztávné, Dr. Lengyel Józsefné, Dr. Görgényi Károlyné, Mihály Jánosné, Dr. Voith Geróné, Dr. Göllner Béláné, Dr. Kevácsy Albertné, Dr. Pál Ernőné, Dr. Soó Rezsőné, Demény Ferenczné, Gönczy Lajosné, Zonda Józsefné, Dr. Török Pálné, Vajda Ferencné, Dr. Egyed Balázsné, Kalicza Károlyné és mások.

Bizton hisszük, hogy a nemzeti és népmentő feladatnak ilyen nemes szívű gárdával nagy sikere lesz.

Egyházi élet.

Értesítés. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközség jó hírnévnek örvendő egyházi estélyeit nov. hó 27-én (jövő vasárnap) kezdi meg. A rendezők már össze is állították az első estély tárgysorozatát. A bizottság mindent megtesz, hogy ezen estélyek komoly szórakozást nyújtsanak városunk közönségének. Az első estély részletes programja az estély napján, fog közzététetni. A rendező bizottság.

Tan- és nevelésügy.

1705—1904. szám.

Valamennyi iskolának.

Az 1848—49. évi szabadságharci muzeum-ban Vörösmarty Mihály arcképéből több ezer példány rendelkezésre áll.

Ezekből darabonként hat korona bolti ár helyett, 2 korona 30 filléért a postai csomagolási költségeket is beleszámítva — a muzeum az iskolák részére küldeni hajlandó.

Megjegyzem, hogy az állami elemi iskolák részére az arckép csak ott lesz megszerezhető, a hol az iskolának még Vörösmarty arcképe nincs, s a hol a vételár az iskola költségvetésében fedezetet talál.

A megrendelések e címre küldendők: 1848—49-iki szabadságharci ereklyemuzeum Budapest, IV., Városház-utca 14.

Erről Cimet vonatkozással a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úrnak folyó évi július hó 14-én 59.744, illetőleg augusztus hó 9-én 66.270. szám alatt kelt rendelésre, tudomás és további eljárás végett azzal értesítem, hogy hasonló módzatok mellett leendő beszerzésre ajánlom II. Rákóczi, Deák Ferenc és Arany János arcképeit is.

Székelyudvarhely, 1904. évi nov. hó 13.

Ember János,
kir. tanfelügyelő.

Irodalom.

„Nóta Ujság” cím alatt egy nagyon életrevaló vállalat indult meg Klökner Ede budapesti zenemű kiadónál. Csinos kiállítású füzetkékben a legdivatosabb magyar dalok, vigdal és kuplék jelennek meg — csakis azok, melyek minden színpad- és varieté műsorán előfordulnak, — egy-egy füzetben két-két dal szöveggel és hangjeggyel kottával. Most egyszerre 12 füzet jelent meg, melyek tartalmából legyen elég e néhányat felsorolni: „Régi nóta, híres nóta” — „Ütött kopott a hegedű” — „Ityóka pityóka” — „Zokogzokog a hegedű” — „Szegény embernek szegény a sorsa” — „Stör ich?” kuplé — „Görbe nap” énekszám — „Az érett leány” vig dal — „A kóser közhuszár” Baumann kuplé stb. stb. A két-két zeneszámot tartalmazó füzet ára 20 fillér. Havonta 4 új füzet jelenőd meg, a melyeket zongorázó, énekes, hegedű vagy cimbalom játszó egyaránt használhat. Hasonló német kis kottákból évente százazek jönnek be külföldről s ez okból is csak üdvözölnünk kell Klökner Ede kifogástalan irodalmi színvonalon álló magyaros vállalkozását. A figyelemre érdemes füzetkék a „Székely-Udvarhely” kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése) Székelyudvarhelyt kaphatók.

Kiadó lakás. Petőfi-utca 27. szám alatt levő emeleti lakás kiadó.

Kereskedők, iparosok, akik közönségüknek saját cégükkel előj. gyzési naptárt óhajtanak adni új-évi ajándéknak, — saját érdekükben cselekszenek, ha Betegh Pál könyvnyomdájához fordulnak, ahol darabonként (már 25 drb vételnél) cégnyomással 50 fillért igen finom kiállítású előjegyzési naptárt kapnak.

Gyümölcsfák, diszfák, boglyfák, akácok stb. fák beszerzésére a legjobb és leggazdagabb választékú beszerzési forrás a **Fischer és társa** 30 holdas faiskolája **Nagyenyeden.** Árjegyzékek magyar, német és oláh nyelven ingyen küldetnek szét.

A legjobb ültetési időszak az őszi.

Benedek, Nagy és Konrád első székely cipőraktára Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. sz. alatt. **Dus választék csinos és tartós cipőkben!** Mérték utáni megrendelések pontos kivitele. **Fredin** cipőkenőcs kapható. Egy doboz 60 fillér.

Igen alkalmas utazásoknál. Rövid használat után nélkülözhetetlen. Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva. **Kalodont** Bizonysítvány kelt Bécsben, 1887. júl. 3-án. **nélkülözhetetlen fogtisztító-szer.** Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásánál nem nélkülözhető a fogak és szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hátrihatók el ez által Ennél legsikeresebbnek bizonyul a „KALODONT”, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesti.

Értesítés.

A n. é. közönség tudomására hozom, hogy **férfi és női divatárú üzletemet** az új helyiségekben már teljesen berendeztem. Miatlan főterekvésem a jövőben is **legjutányosabb árak** mellett az igen tisztelt vevőközönséget kiszolgálhatni, becses figyelmébe ajánlom az

őszi- és téli idényre

nagy választékban ujonnan beszerzett áruraktáromat, mely kiterjed úgy férfi- mint női ruhaszövetek, flanel és mosó velcek, jó meleg olcsó ruhák, női- és kész fehérneműek, kitűnő minőségben; kész női blousok, férfi- és fiu kész-ruhák és kalapokban dusan felszerelve! Női- és férfi-szabó kellékek óriási választékban, honi vásznak, paplanok, szőnyegek, asztal- és ágygaraiturák és nagy kendőkben, továbbá ezer, meg ezerféle szakmámba vágó cikkekben nagy választékomban van, miáltal azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legmesszebb menő igényeket is kielégíthetem. Kérem szépséglete esetén nagy- és dus raktárom szives áttekintésére, hogy egyszersmind **előnyös és olcsó áraitól** is meggyőződést szerezhessen, legelőnyösebben beszerezhesse a ruházati és divat cikkeket ez idényre is. A n. é. közönség szives támogatását kérve, maradok szolgálatára kész tisztelettel

Szenkovits János utóda, férfi-, női divat- és kézműműri üzlete. — Székelyudvarhelyt, főtér.

Gyarmathy István épület és bútortasztalos

Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 40. sz. alatt elvállal és pontosan teljesít minden e szakba tartozó munkákat. — Karácsoni, új-évi és más alkalmakra készít csinos **ajándék- és emléktárgyakat** a legújabb rajzok és minták szerint, jótállás mellett. — Jelszava: **szolid munka, jutányos ár és pontosság!**

Faeladás. Patakfalva község közbirtokossága tulajdonát képező 2 hold területen, a tölgyfák **1904 november 27. d. e. 8 órakor nyilvános árverésen** el fognak adni azonnali készpénzfizetés mellett. Kiáltási ár 1285 korona. Feltételek Patakfalva község-házánál megtekinthetők. Patakfalva, 1904. nov. 13. Szabados József birt. elnök.

Mindenütt, minden gyógyszerárban kapható. Otthon, valamint utazás alkalmával nélkülözhetetlen szer a

Thierry gyógyszerész balzsama

mindenütt ismeretes, mindenhol elismerték. Rossz emésztésnél és ennek mellékjelenségeinél a leghathatósabb, mint fülbőfőgés, gyomorgöres, étvágytalanság, katarhus, gyuladások, gyengeség, fölfúvódás stb. Göres- és fájdalomcsillapító, köhögést megszüntető, nyálkaoldó és tisztító. Legkisebb postaküld. 12 kis vagy 6 nagy üveg **5 korona** költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg **15 korona** költségmentesen. A raktárak kicsinyben 1 kis üveget **30 filléért**, duplaüveget **60 filléért** árusítanak.

Tessék az egyedüli és egyetlen törvényesen védett zöld apácavédjegyre „**Ich Dien**” ügyelni. Egyedül valódi. — Ezen védjegy utánzása és forgalombahozatala, valamint más törvényesen meg nem engedett, ismételésadás nincs megengedve s az ily forgalomba nem hozható balzsamvédjegy törvényesen üldöztetik.

Thierry A. gyógyszerész Centifoliakenőcse

fájdalomcsillapító, puhító feloldó, huzó, gyógyító stb. — **3.0 korona** franko. A raktárakban kicsinyben **1.20 korona** tégelyenként. Központi raktár Budapesten Török J. gyógytára, dr Egger Leo gyógytára, Vértes gyógyszerár Lugos. Közvetlen megrendelések így címzendők: **Schutzengel-Apotheko des A. Thierry in Pregrada bei Rohits-Sauerbrunn.** Ha az összeg előre beküldetik, úgy a küldemény egy nappal előbb érkezhetik meg, mint utánvétellel és elesnek az utánvételi költségek, azért ajánlatos az összeget azonnal küldeni és a postautalvány szelvényén megtenni a rendelést és pontos címet írni.

Schicht-szappan

„szarvas” vagy „kulcs”

Jegygyel

legjobb, legkiadósabb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkotórésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és !! a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva !!

Megbízható egyént, aki az irodai vezetésben jártas, 16 korona havi fizetés, teljes ellátás mellett, azonnali belépésre elfogad **MENYHART JÁNOS** körjegyző, Szentegyházasóláhfaluban.

Tessék elolvasni! Elolvasatlanul le nem tenni s tovább ajánlani!

Székelyudvarhelyt a Fő-piac téren kiadók az alábbiak:

- Iroda, vagy raktárnak való szoba; pincék, gabona-elárusító hely hámbárokkal; nyílt bazárnak átalakítható hely; fényképesznek, terve szerint átalakítandó helyiségek!
 - Két udvari lakás,** — kívánság szerint újból átalakítandó — mely áll 2—2 szoba, konyha, kamara, pince és egyéb hozzátartozandókkal — a földszinten.
 - Egy szép nagy világos szoba** konyhával — földszint az udvaron.
 - Egy udvari szoba** magános lakónak, iroda helyiségnek, raktárnak, vagy szabónak műhelyül **azonnal kiadók.** — A 2. és 3. pont alattiak azonnal el is foglalhatóak, míg a többiek — megfelelő átalakítás után — Szent-Mihály napkor: **szépt. 29-én.** A ház a város legforgalmasabb helyén van s azért a lakások különösen alkalmasok azoknak, kiknek érdekük, hogy a főpiacon legyenek s a kapu elé kirakatokat tehesse-nek. Ezen helyiségek csakis csendes foglalkozású, gyermektelen családoknak, vagy magánosoknak adatnak ki!
 - Raktárnak** — gabonának vagy bárminek — 3 nagy száraz, szellős pince-helyiség azonnal kiadó és átadható!
 - Gabona kimérő** és elárusító hely (kimérő hámbárokkal), kicsinyben való elárusításhoz kiválóan alkalmas és nagyforgalmu hely.
 - Nyílt bazárnak** — megegyezés szerint átalakítható — kapualj!
 - Önálló lakás** külön udvarral és kerttel, konyha kertetnek különösen alkalmas, kitűnő és bővízü kuttal. Vidékről beköltözni akaró gazdálkodónak nagy udvarral. Fakereskedőnek, aki a hetipiacon vásárol be deszkát, fát és a helybeli iparosok stb.-inek elárusítja, kiválóan alkalmas, mert szemben van a főpaccal, a jó karba helyezett Gábor-utcában. Egy nagy és két kisebb szoba, kamara, egy igen nagy, valamelyes műhelynek alkalmas nagy világos, szellős pince-lakással; egy kisebb pince és egy földi pincével, istálló, szekérszín, nyitott és zárt sűtő, sertés és csukol stb.-ivel felszerelve **azonnal vagy Szent-mihály naptól 3, vagy 6 évre kiadók** s azonnal elfoglalhatók.
- Értekezhetni írásban vagy szóval a tulajdonosnál: **nagysolymosi Konez Armin gyógyszerészszel** az irodájában Székelyudvarhelyt.

Antracén iró-tenta

legjobb és állandóan friss minőségben gyári áron a Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 15. szám alatt kapható. Ezen kitűnő tonta a tollból könnyen sötétkéken folyik, csak hamar megfeketedik és a tollat nem rongja. Rendes írás és másoláshoz egyformán kiválóan használatos! Ismét eláróknak rendkívül kedvezmény.

Magyar Regényírók

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
 Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Neogrády Antal.
 B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli.
 Pálffy Albert: Esztiike kisasszony professzora. Illusztr. Márk Lajos.
 Vadnai Károly: A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megírja az írók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ IRÓK NÉVSORA	Baksy Sándor	Dóczi Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos	AZ IRÓK NÉVSORA
	Beniczkyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly	
	Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben	
	Beöthy Zsolt	Gaal József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferencz	Verseghy Ferencz	
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula	
	Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie	
	Degré Alajos	Herczeg Ferencz	Mikszáth Kálmán	Toldy István		

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, famentes papiros.

Diszkrét izlésű, diszes bekötési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

A czégtől
 ezennel megrendelem a
«MAGYAR REGÉNYÍRÓK»
 című gyűjteményes vállalat hatvan kötetét, vászonkötésben 300 koronáért;
 a) négy koronás havi részletfizetés mellett,
 b) félévenként fizetendő 25 korona utánvét mellett
 A nem kívánt módozat törlendő.
 Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904 szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti czégnél fizetendők be mindaddig, míg a mű teljes vételára legyenzívve nincs. A részletek be nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.
 Szóbeli megállapodások érvénytelenek.
 Kézeltetű 's kelet:
 Név és állás:

A „Magyar Regényírók”

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára.
 A hatvan kötet félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet most hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletekben is. Megrendelhető a mellékelt rendelő-jegy felhasználásával bármely könyvkereskedés útján. – Részletes prospektust kívánatra készséggel küld a kiadó intézet

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvnyomdai

FIGYELEM! Megrendeléseket a MAGYAR REGÉNYÍRÓK-ra eredeti feltételek mellett elfogad és készséggel teljesít a „SZÉKELY-UDVARHELY” kiadóhivatala Székelyudvarhely.

Nyomatott a kiadó- és laptulajdonos Betegh Pál könyvnyomdájában Székelyudvarhelyt 1904.